

Combineren in de natuurlijke moestuin

Groenten kweken volgens het systeem van schijnbare chaos

Onlangs verscheen het tweede boek van Frank Anrijs: Combineren in de natuurlijke moestuin. Dit boek behandelt uitgebreid de unieke manier van combineren die al bijna 20 jaar succesvol wordt toegepast bij Yggdrasil, het oudste permacultuurproject van België. Het is de opvolger van 'Zeven stappen naar een natuurlijke moestuin' waarin de belangrijkste elementen van een succesvolle natuurlijke moestuin uitgelegd staan.

Waarom dit boek over combineren?

Na het enthousiaste onthaal van het eerste boek, kwamen er veel vragen. Deze vragen gingen verrassend genoeg bijna allemaal over de speciale manier van combineren. In het eerste boek wordt de basis uitgelegd, maar veel dieper wordt er niet op ingegaan.

Wat staat erin?

Doordat de belangstelling zo groot was en Frank deze vragen wou beantwoorden, volgde al snel de beslissing om een volledig boek hieraan te wijden. De achterliggende theorie, het hobbelige pad om tot de vier principes te komen en de evolutie van het systeem worden uitgelegd. Er is in dit boek veel plaats voor diepgang zodat er ook enkele zijsporen zijn naar bijvoorbeeld slakken en het gebruik van lava.

Daarna legt de schrijver uit hoe het systeem gebruik maakt van bedden en eilanden, hoe je best je planning kan opschrijven en gebruiken in de tuin doorheen de jaren. Met een mooie vergelijking probeert Frank je ook te overhalen om de drempel naar deze manier van tuinieren te nemen. Hij lijkt misschien hoog, maar eens je bezig bent blijkt dat enorm mee te vallen. Elk nieuw systeem dat je leert gaat gepaard met wat beginnersfouten, maar dat is geen probleem. Hieruit leer je juist enorm veel over je tuin en jezelf.

Om af te sluiten krijg je enkele uitzonderingen, want elk goed systeem heeft er enkele. Daarnaast zijn er voorbeelden van geslaagde en minder geslaagde combinaties met mooie tekeningen en een uitgebreide uitleg ernaast.

Is dit boek voor jou?

Indien je tuiniert en problemen hebt met ziektes en plagen is dit boek voor jou. Misschien niet om zelf direct toe te passen, maar zeker om meer te leren over het waarom van plagen, hoe je je planten sterker kan maken zodat ze minder afhankelijk worden van jou. De kans is groot dat je na het lezen van dit boek het eerste boek ook ter hand neemt om toch ergens in je tuin kleinschalig met een natuurlijke tuin te beginnen. De voordelen zijn zo groot dat je al snel overstap gaat.

Indien je natuurlijk wil tuinieren en geen sproeimiddelen wil gebruiken is dit zeker een aanrader!

Waarom is deze manier van combineren zo uniek?

Bij wisselteelt ben je gebonden aan de vaste grootte van je vakken. Ook is het niet altijd eenvoudig om te weten welke groente er in welke groep zit. Daarnaast is het systeem van wisselteelt weinig flexibel. Eet je niet graag kolen? Dan heb je een heel vak dat je niet optimaal kan invullen.

Combinatieteelt is al helemaal een ramp. Alle tabellen spreken elkaar tegen, er is geen wetenschappelijke basis en het is maar de vraag door wie of hoe deze tabellen zijn opgesteld.

Door dit systeem toe te passen vallen er heel veel regels weg. Er blijven er vier over. Vier gemakkelijke regels waarvoor je geen boeken of internet nodig hebt. Houd de fysieke eigenschappen van de plant in je achterhoofd (kleur, geur, textuur en grootte) en je bent vertrokken. Meer is het niet. Maar het zorgt wel voor een verhoogde opbrengst, minder werk en het levert een totaal andere tuin op. Een organische tuin die overloopt van het leven. Wat kan je nog meer verlangen?